

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

2025-
I 2025-06-13 Nr. S-2025-

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Aplinkos ministerija, išnagrinėjusi 2025 m. birželio 4 d. posėdžio, kuriame svarstyta 2025 m. gegužės 15 d. valstybinio audito išvada ir ataskaita Nr. FAE-2 „2024 metų valstybės ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ metu pateiktus papildomus klausimus, teikia atsakymus:

1. Dėl pagal VI Valstybinių miškų urėdijos teikiamą informaciją registruojamos miško žemės apskaitos: kaip pagal Miškų įstatymo nuostatas atliekamoje valstybinėje šalies miškų apskaitoje nustatomas Lietuvos miškingumas – pagal miško žemę ar pagal mišką, ir kuo skiriasi miško žemės apskaita nuo miško apskaitos?

Atkreipiame dėmesį, kad Valstybės kontrolė savo ataskaitoje pasisako apie valstybės turto – valstybinių miško žemės sklypų ir medynų juose finansinę apskaitą, jos ypatumus ir problemas. Tai nesusiję su Lietuvos miškingumu ir jo nustatymu. Informuojame, kad ilgalaikis turtas - valstybinė miško žemė ir medynai joje nebuvo apskaitomi pagal turto vienetų, kaip reikalauja Viešojo sektoriaus apskaitos standartai, t.y. sklypus. Apie tai Valstybės kontrolė pasisakė ankstesnėse audito ataskaitose. Aplinkos ministerija ėmėsi iniciatyvos ir nuo 2022 m. sausio 1 d. į savo apskaitą ėmė registruoti informaciją apie valstybinės miško žemės ir medynų juose vertes pagal turto vienetų, t.y. pagal kiekvieną sklypą ir medynus jame. **Pabrėžiame, kad valstybinius miško žemės sklypus ir medynus juose patikėjimo teise valdo Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 4 straipsnio 12 dalyje nurodyti subjektai, kurie tiesiogiai dalyvauja šio valstybės turto priėmimo-perdavime.** Aplinkos ministerija dėl norminių aktų nuostatų turi prievolę, kaip valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, šį valstybės turtą registruoti savo finansinėje apskaitoje ir šią prievolę vykdo pagal Valstybinių miškų urėdijos pateiktą informaciją.

Lietuvos Respublikos miškingumas nustatomas kaip procentinė **miško žemės** dalis nuo visos šalies (arba kitos, pvz., savivaldybės), teritorijos (įskaitant ir vidaus vandenį). Miško žemės plotas, naudojamas miškingumui skaičiuoti, turi būti registruotas Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre. Plotai, kurie atitinka Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 2 str. 20 d. nurodytą „miško žemės“ apibrėžtį, bet neįrašyti į Miškų valstybės kadastrą, nenaudojami miškingumo rodikliui skaičiuoti.

Vadovaujantis Miškų įstatymo 2 str. 20 d., **miško žemei** priskiriami apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat **neapaugę mišku** žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Prie **miško žemės** priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalai, technologiniai proskiebiai ir linijos, siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų, taip pat dviračių ir pėsčiųjų takų užimamos žemės juostos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių

įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės.

Vadovaujantis Miškų įstatymo 2 str. 9 d., **mišku** apskaitomi ne mažesnio kaip 0,1 ha ploto ir ne mažesnio kaip 0,3 skalsumo medynai, kurie brandos amžiuje gali pasiekti ne mažesnę kaip 5 m aukštį, taip pat dėl žmonių ar gamtos veiksnių išretėję medynai arba juose laikinai nėra medžių (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai) ir juos būtina atkurti ne vėliau kaip per 2–3 metus, laikantis Miškų įstatymo 15 str. 4 d.

Atsižvelgiant į tai, **miško** apskaita nuo **miško žemės** apskaitos skiriasi tuo, kad į **miško** apskaitą įtraukiami plotai, kuriuose **auga miškas arba jį būtina atkurti** pagal Miškų įstatyme nustatytus terminus, o į **miško žemės** apskaitą įtraukiami ne tik **mišku apaugę plotai ir plotai, kuriuose būtina atkurti mišką**, bet ir **miško laukymės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos, klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė, tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalai, technologiniai proskiebiai ir linijos, siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų, taip pat dviračių ir pėsčiųjų takų užimamos žemės juostos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės, t. y. visos miško žemės naudmenos, nurodytos Miškų įstatymo 2 str. 20 d.**

2. Dėl valstybės mineralinių ir gamtos išteklių apskaitos:

a) koks yra bendras 2024 m. šalyje išgautos naftos kiekis ir kokia yra bendra už 2024 m. mokestinį laikotarpį (kalendorinius I–IV ketvirčius) nuo šiuo laikotarpiu išgautos naftos sumokėta angliavandenilių išteklių mokesčio suma;

Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba) duomenimis, bendras 2024 m. šalyje išgautos naftos kiekis yra 27 850,00 m³. Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą - už Angliavandenilių išteklių mokesčio administravimą Lietuvos Respublikoje atsakinga Valstybinė mokesčių inspekcija, o Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija šį mokestį administruoja tik tiek, kiek pavesta pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Angliavandenilių išteklių mokesčio įstatymą. Tuo pačiu, Lietuvos geologijos tarnyba atlieka tik tuos Angliavandenilių išteklių mokesčio administravimo veiksmus, kurie nustatyti minėtais įstatymais ir Angliavandenilių išteklių mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašu, suderintu su Valstybine mokesčių inspekcija.

Pagal viešai internete prieinamą 2024 m. VMI administruojamų nacionalinio biudžeto pajamų surinkimo apžvalgą 2024 m. Valstybinė mokesčių inspekcija į valstybės biudžetą pervedė 1 923 tūkst. Eur Angliavandenilių išteklių mokesčio.

b) koks yra bendras 2024 m. šalyje iškasto gintaro kiekis ir kokia yra bendra už 2024 m. mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) nuo šiuo laikotarpiu iškasto gintaro sumokėta mokesčio už valstybinius gamtos išteklius suma? Ar buvo iškasta gintaro atliekant Klaipėdos uosto gilinimo darbus, jeigu taip, kokiais metais ir kiek?

Remiantis turimais duomenimis, 2024 m. Lietuvoje pramoninė gintaro gavyba nebuvo vykdoma, kadangi Lietuvos geologijos tarnyba nėra išdavusi leidimų šio mineralo gavybai. Dėl šios priežasties už 2024 m. mokestinį laikotarpį nebuvo sumokėta mokesčio už valstybinius gamtos išteklius. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad gintaro rinkimas pajūryje nėra laikomas pramonine gavyba, todėl už jį nėra imamas mokestis, o surinktas kiekis nėra apskaitomas.

Taip pat neturime duomenų, patvirtinančių, kad, atliekant Klaipėdos uosto gilinimo darbus, būtų buvę iškasta gintaro išteklių. Joks asmuo ar įmonė nedeklaravo išgauto gintaro kiekio nei Lietuvos geologijos tarnybai, nei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos.

c) ar Aplinkos ministerija planuoja peržiūrėti angliavandenilių išteklių mokesčio bei mokesčio už valstybinius gamtos išteklius tarifus? Jeigu taip, prašome detalizuoti su šių mokesčių tarifų peržiūra susijusius planus (kada, kaip ir kt.);

Aplinkos ministerijoje šiuo metu atliekama sisteminė mokesčio už valstybinius gamtos išteklius nuostatų peržiūra. Siekiant užtikrinti subalansuotą aplinkos apsaugos ir ekonominės veiklos interesų derinį, atsižvelgus į analizės rezultatus, pagal poreikį ir teisės aktų keitimo galimybes bus inicijuojami

Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo nuostatų dėl jame vartojamų sąvokų, mokesčio mokėtojų, ekonominių sankcijų skyrimo, mokestinių ginčų nagrinėjimo tvarkos, mokesčio įskaitymo pakeitimai.

d) kada planuojama turėti automatizuotą valstybės mineralinių ir gamtos išteklių apskaitos sistemą?

Lietuvos geologijos tarnyba (toliau – Tarnyba), vykdydama žemės gelmių išteklių apskaitą, susiduria su esminiais informacinių sistemų (IT) funkcionalumo iššūkiais.

Siekdama užtikrinti efektyvų ir tikslų apibendrintų duomenų apie žemės gelmių išteklius generavimą, būtina atlikti esminį Tarnybos IT sistemų modernizavimą. Preliminariais skaičiavimais, tam reikalinga apie 3 mln. Eur. Lėšų poreikis bus svarstomas biudžeto planavimo metu ir yra derybų objektas artimiausiems finansiniams laikotarpiams. Tačiau suprasdami, kad turimos Tarnybos IT sistemos, trukdo kokybiškai vykdyti Tarnybai pavestas funkcijas (pvz. nėra galimybės sugeneruoti naudingųjų iškasenų balanso ataskaitų ir atitinkamai efektyviai vykdyti naudingųjų iškasenų apskaitos) ieškome galimybių palaipsniui įgyvendinti mažesnės apimties Tarnybos IT sistemų tobulinimo sprendimus, kuriems sukurti reikalingos mažesnės lėšos ir tikimės tai padaryti dar 2025 m.

Aplinkos viceministras

Tomas Vaitkevičius

P. Rudinskis tel. +370 695 31984, el. p. povilas.rudinskis@am.lt
Z. Bitvinskaitė tel. +370 646 89813, el. p. zita.bitvinskaite@am.lt
J. Maldauskienė, 8 687 48180, el. p. jurate.maldauskiene@am.lt